

УДК 373.3.016:811.161.39 (477.82)

DOI <https://doi.org/10.52726/as.pedagogy/2021.3.2.25>

О. М. ГОНЧАРУК

кандидат педагогічних наук,

викладач словесних дисциплін,

*Комунальний заклад вищої освіти «Луцький педагогічний коледж» Волинської обласної ради,
м. Луцьк, Україна*

Електронна пошта: super_lenagoncharuk@ukr.net

<http://orcid.org/0000-0001-8777-089X>

Л. М. ШУСТ

кандидат філологічних наук,

викладач словесних дисциплін

*Комунальний заклад вищої освіти «Луцький педагогічний коледж» Волинської обласної ради,
м. Луцьк, Україна*

Електронна пошта: lyud_mylka@ukr.net,

<http://orcid.org/0000-0001-6761-5497>

С. Є. ВІРСТА

викладач словесних дисциплін,

*Комунальний заклад вищої освіти «Луцький педагогічний коледж» Волинської обласної ради,
м. Луцьк, Україна*

Електронна пошта: renesvit@gmail.com

<http://orcid.org/0000-0001-5507-5761>

ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ТЕКСТОВОЇ ОСНОВИ МАЛИХ ЖАНРІВ ФОЛЬКЛОРУ ПІД ЧАС ФОРМУВАННЯ МОВНО-МОВЛЕННЄВИХ УМІНЬ І НАВИЧОК ЗДОБУВАЧІВ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ

У статті акцентовано на тому, що формування компетентності вільного володіння державною мовою залежить від рівня розвитку видів мовленнєвої діяльності й осмисленого ставлення до мовних понять і явищ.

Визначено, що вивчення мови молодшими школярами як цілісного явища вимагає комплексного підходу до вивчення слова (з фонетичного, орфоепічного, лексичного, морфологічного, словотворчого, синтаксичного, стилістичного, орфографічного боку) через комплексний аналіз тексту.

Зазначено, що ефективність засвоєння молодшими школярами більшості лінгвістичних понять залежить від вдало підібраної текстової основи, аналіз змісту якої пробуджує пізнавальний інтерес учнів, сприяє прояву позитивних емоцій. Наведено приклади таких текстових основ, як-от: скоромовки, чистомовки, закликанки, лічилки, приказки, прислів'я, загадки. Окреслено ознаки, що надають перевагу текстам малих жанрів фольклору, зокрема лаконічність, невеликий обсяг, легкість для запам'ятовування школярами, емоційну насиченість.

Розглянуто прийоми використання текстів малих жанрів фольклору у процесі засвоєння мовних понять і явищ молодшими школярами й доведено ефективність застосування малих жанрів фольклору у розвитку мовленнєво-творчих умінь і навичок та збагаченні емоційно-чуттєвого досвіду.

Визначено, що загадки, прислів'я, скоромовки вносять до освітнього процесу елементи гри, що психологічно виправдано у навчанні дітей початкової ланки. Робота над скоромовками, чистомовками, закликанками сприяє успішному засвоєнню учнями фонетичної та графічної системи, Закликанки є ефективними під час засвоєння школярами мовного поняття «Звергання». Під час вивчення учнями явища антонімії ефективним є використання прислів'їв. Робота над тлумаченням прислів'я є прийомом, який сприяє формуванню текстотворчих умінь школярів.

Окреслено ефективність використання загадок під час дослідження молодшими школярами явища синонімії й у процесі формування вмінь будувати тексти-описи.

Продемонстровано прийоми роботи з підготовчими, тренувальними та завершальними вправами на дослідження мовних понять і явищ, текстовим матеріалом яких є малі жанри фольклору.

Доведено, що використання текстів малих жанрів фольклору є прийомом заохочення до осмислення лінгвістичних явищ і понять, сприяє формуванню активності у навчанні, формуванню позитивного емоційного підґрунтя в освітній діяльності.

Ключові слова: малі жанри фольклору, текст, синоніми, антоніми, мовно-мовленнєві вміння, методи та прийоми.

Постановка проблеми. Компетентність вільного володіння державною мовою забезпечується розвитком у здобувачів початкової освіти таких умінь, як: висловлення думок, почуттів в усній і письмовій формах, чітке аргументування, читання, відчуття краси слова, комунікування, культурне самовираження тощо. Формування вищезазначених умінь залежить від рівня розвитку видів мовленнєвої діяльності, зокрема слухання-розуміння, говоріння, читання, письма, осмисленого ставлення до мовних понять і явищ. Це є важливою умовою в опануванні здобувачами освіти початкових лінгвістичних знань і норм української мови, що визначатиме у майбутньому рівень їхньої мовленнєвої культури.

Як зазначає Г. П. Коваль, вивчення мови молодшими школярами як цілісного явища вимагає комплексного підходу до вивчення слова (з фонетичного, орфоепічного, лексичного, морфологічного, словотворчого, синтаксичного, стилістичного, орфографічного боку) через комплексний аналіз тексту, який ілюструватиме учням функціональні можливості лексеми та сприятиме вдосконаленню мовленнєвих умінь. Саме на текстовій основі відбувається практичне засвоєння мовних фактів різних рівнів і способів їх застосування у мовленні. Важливо приділяти багато уваги смислово-аналізу тексту перед виконанням завдань мовного характеру [Коваль : 167].

На нашу думку, ефективність засвоєння молодшими школярами більшості лінгвістичних понять залежить від вдало підібраної текстової основи, аналіз змісту якої пробуджує пізнавальний інтерес учнів, сприяє прояву позитивних емоцій. Як зазначав В. Сухомлинський, під час емоційного піднесення запам'ятовування дитиною освітнього матеріалу відбувається найінтенсивніше. Емоційна насиченість процесу навчання – це вимога, яка висувається законами розвитку дитячого мислення [Сухомлинський 1977 : 46]. Отже, емоційна підготовка учнів до засвоєння мовного матеріалу є підґрунтям до невимушеного осмислення лінгвістичних одиниць і їхніх ознак. Прикладом таких текстових основ можуть бути малі жанри фольклору, як-от: скоромовки, чистомовки, закликанки, лічилки, приказки, прислів'я, загадки. Ці жанри за формою лаконічні, невеликі за обся-

гом, легко запам'ятовуються школярами, тому що часто римовані, емоційно насичені, яскраво передають народну самобутність. Деякі з малих жанрів фольклору мають ознаки ігрової діяльності, чим і привертають увагу молодших школярів. Такі тексти мають чималий виховний і пізнавальний потенціал, розвивають логічне мислення в учнів, вчать аналізувати, порівнювати, робити висновки, є безцінним матеріалом для розвитку мовлення та мовленнєвої культури загалом.

Аналіз попередніх досліджень. Дослідженням питання використання текстів малих жанрів фольклору у процесі засвоєння мовних понять і явищ на уроках української мови та читання займалися С. І. Дорошенко, М. С. Вашуленко, В. О. Собко, Г. П. Коваль, Н. І. Деркач та ін. Зокрема, М. С. Вашуленко пропонує використовувати тексти малих жанрів фольклору під час удосконалення звукомови та розвитку мовленнєвого слуху в учнів на уроках грамоти у добукарний період [Методика 2012 : 66]. В. О. Собко вважає ефективною роботу із загадками під час дослідження школярами прикметників [Методика 2012 : 208]. Н. О. Воскресенська та Т. Ф. Потоцька пропонують використовувати прислів'я під час опанування явища антонімії [Методика 2012 : 165]. Т. Коваль досліджує виховний потенціал народнопісенного фольклору [Коваль].

Мета статті – розглянути прийоми використання текстів малих жанрів фольклору у процесі засвоєння мовних понять і явищ молодшими школярами, довести ефективність застосування малих жанрів фольклору у розвитку мовленнєво-творчих умінь і навичок та збагаченні емоційно-чуттєвого досвіду.

Виклад основного матеріалу. З малими жанрами фольклору як літературними творами та їхніми ознаками молодші школярі ознайомлюються у 2 класі на уроках української мови та читання [Савченко : 11], проте практична робота з текстами скоромовок, чистомовок, закликанок, лічилок, приказок, прислів'їв, загадок відбувається у 1 класі на уроках мовно-літературної галузі. Як зазначає С. І. Дорошенко, загадки, прислів'я, скоромовки урізноманітнюють прийоми навчальної роботи. Вони вносять до освітнього процесу елементи гри, що психологічно виправдано у навчанні дітей початкової

ланки. Ці жанри слід використовувати як дидактичний матеріал під час вдосконалення техніки читання, вироблення літературної вимови. Загадки, прислів'я, скоромовки становлять суттєвий елемент розвитку мовлення й образного мислення школярів [Дорошенко 1992 : 334].

Рекомендуємо використовувати текстовий матеріал малих жанрів фольклору для дослідження молодшими школярами мовних явищ і формування мовно-мовленнєвих вмінь і навичок на всіх етапах засвоєння мовних понять. Тому відповідно до дидактичної мети уроку вправи, мовним матеріалом яких є тексти малих жанрів фольклору, класифікуються так: підготовчі, вступні, тренувальні та завершальні.

Пропонуємо приклади застосування текстів малих жанрів фольклору під час вивчення молодшими школярами мовних понять і явищ. У першому класі учні практично засвоюють фонетичну та графічну системи української мови, вчать розрізняти мовні звуки, зокрема приголосні дзвінки від глухих, м'які від твердих, співвідносити звуки з буквами. Усі ці вміння є умовою формування навичок читання та письма. Для успішного засвоєння учнями фонетичної системи важливо у добуквений і буквений періоди формувати та розвивати в них фонетичний слух. Цьому сприяє робота над скоромовками, чистомовками, закликанками. Рекомендуємо таку методику їх опрацювання:

*Дзижчить над житом жвавий жук,
Бо жовтий він вдягнув кожух.*

1. Орфоепічно правильне, помірним темпом промовляння вчителем.
2. Словникова робота із використанням наочності (малюнок, відео).
3. Бесіда за змістом тексту.
4. Швидке промовляння скоромовки вчителем.
5. Визначення школярами найбільш повторюваного звука, його промовляння та характеристика.
6. Промовляння слів із цим звуком.
7. Кількаразове хорове промовляння скоромовки учнями (починаючи від помірного темпу та завершуючи швидко).

Урізноманітнити роботу над скоромовкою, чистомовкою та закликанкою можна змаганням на найкращого декламатора твору (для більшого заохочення школярів використовуємо

реквізити, наприклад, театральні маски, що відображають дійових осіб). Такий вид роботи сприятиме вдосконаленню швидкості, правильності, виразності мовлення учнів. На уроці вивчення нової літери (наприклад, «Ж») після ознайомлення школярів із її графічним зображенням можна запропонувати обвести у скоромовці нову вивчену літеру.

Закликанки можна використати як підготовчу вправу під час вивчення молодшими школярами теми «Звертання». До прикладу пропонуємо такі завдання та запитання:

– Прочитайте закликанку.

*Дощику, дощику,
Наваримо борщику
У зеленому горщику,
Поставимо на горі –
Виїдять комарі*

– До кого звертаються у тексті? Прочитайте слово, яке називає того, до кого звертаються.

Також тексти закликанок можуть бути мовним матеріалом тренувальних вправ до теми «Звертання». Наприклад:

– Прочитайте закликанку.

*..., ...,
Стечи з мене,
Нагрій мене.
А з кого не стече,
Того сонце спече.*

– Яких слів не вистачає? До кого, на вашу думку, звертаються у закликанці? Вставте за змістом потрібні слова.

– Якими розділовими знаками виділені слова-звертання?

Рекомендуємо провести бесіду з метою пояснення комунікативної спрямованості закликанок, навести приклади інших закликанок для ознайомлення школярів з адресатами цього жанру. Також доречно, щоб учні одногослосно рецитували закликанки у супроводі з пантомімічними елементами. Саме такі прийоми, на нашу думку, підсилять інтерес молодших школярів до звертання як мовного явища, сприятимуть удосконаленню виразності читання та пунктуаційної грамотності.

Важливе значення у мовно-мовленнєвому розвитку школярів має активний словниковий запас, тому обов'язковим вважаємо проведення словникової роботи після первинного прочитання будь-якого малого фольклорного жанру.

Саме ці твори сприяють невимушеному поповненню словникового запасу школярів власне українською лексикою, що сприятиме розумінню унікальності нашої мови й самобутності нашого народу загалом. Малі жанри фольклору є продуктивним текстовим матеріалом для мовних вправ лексикологічного характеру. До прикладу, під час вивчення явища синонімії можна запропонувати таку підготовчу вправу:

– Прочитайте лічилку.

Іде коза розата,

*Веде діток, **кошлата**.*

*А хто козу **туркне**,*

*Того коза **штурхне**.*

– Скористайтеся лічилкою та визначте того, хто шукатиме у словнику значення виділених слів.

– Якими словами можна замінити виділені слова?

Для більшої зацікавленості учнів можна обіграти запропоновану лічилку, це буде і своєрідним відпочинком для дітей у вигляді руханки та мотивує школярів до пошукової діяльності.

Практика вчителів початкової ланки та дослідження науковців-лінгводидактиків [Методика 2012 : 165] показують, що під час вивчення учнями явища антонімії ефективним є використання прислів'їв. Наводимо приклад тренувальних і завершальних вправ під час дослідження явища антонімії, текстовою основою яких є прислів'я:

1. Утворіть прислів'я, поєднуючи частини.

Маленька праця краща	який буде кінець.
З самого початку думай,	а лінь марнує.
Праця людину годує,	за велике безділля.

– Поясніть значення кожного прислів'я. Чого навчають ці прислів'я?

– Випишіть антоніми з кожного вислову.

2. Визначте слова-антоніми.

Довгий, спереду, молодість, короткий, старість, ззаду.

– Вставте потрібні за змістом слова. Поясніть значення прислів'їв.

День ..., а вік ...

До собаки підходь ..., а до коня ...

Що в ... навчишся, то в ... знайдеш.

Зауважимо, що робота над тлумаченням прислів'я є також прийомом, який сприяє текстотворчим умінням школярів. Пояснюючи зміст прислів'я, діти вчать міркувати, аналізувати життєві ситуації, вибудовувати логічні

речення, поєднувати їх між собою, розкриваючи тему фразеологічного вислову. Отже, цей жанр є ефективним у формуванні вмінь учнів зв'язно висловлюватися, зокрема будувати тексти-розповіді та міркування: від розуміння теми, до висловлювання своїх міркувань, наводячи приклади із власного досвіду чи досвіду інших. Пропонуємо зразок тренувальної вправи на розвиток зв'язного мовлення школярів, зокрема побудови тексту-міркування:

– Прочитайте приказки та прислів'я, визначте їхню тему.

Здоров'я за гроші не купиш.

Здоров'я – найдорожчий скарб.

Людина з друзями – степ із квітами, а людина без друзів – жменя попелу.

Якщо хочеш здоров'я мати, мусиш рано вставати, а звечора лягати.

– Який із висловів зайвий?

– Напишіть висловлювання, як ви розумієте зміст приказки *Здоров'я – найдорожчий скарб*, починаючи абзаци так:

У народі кажуть, що здоров'я – найдорожчий скарб.

Я вважаю, що... (Я погоджуюся з цією думкою, тому що... Я не погоджуюся з цією думкою, тому що...)

Отже,...

Важливо під час виконання цієї вправи провести бесіду з учнями щодо важливості здоров'я в житті людини, яка допоможе школярам логічно сформулювати свої думки та зв'язно їх викласти.

Текстовий матеріал малих жанрів фольклору пробуджує інтерес здобувачів початкової освіти до засвоєння граматичних мовних понять і явищ, зокрема частин мови. До прикладу, під час вивчення прикметників доречно застосовувати загадки. М. С. Вашуленко вважає, що під час роботи із цим жанром відбувається розвиток спостережливості, збагачується словник учнів прикметниками, формується вміння використовувати їх у процесі спілкування та розуміння ролі прикметників у мовленні. Робота із загадками має супроводжуватися предметними чи сюжетними малюнками або відео [Методика 2012 : 208]. Прикладом цього може слугувати підготовча вправа:

– Прочитайте та відгадайте загадку.

Я маленький, я вухатий,

Сірий, білий, волохатий.

Я стрибаю, я тікаю,

Дуже кущий хвостик маю.

– Які слова-назви ознак допомогли вам відгадати, про кого йдеться?

– На які запитання відповідають слова-назви ознак?

– Поясніть значення слова *кущий*.

– Прочитайте загадку без слів-назв ознак. Чи можна було би здогадатися, про кого йдеться?

Для підсилення інтересу до прикметників можна запропонувати тренувальну вправу ігрового характеру: об'єднати клас у команди, кожній запропонувати декілька загадок, слова-відгадки відображені у предметних малюнках на дошці. Яка команда перша збере малюнки, що є відгадками? Приклади загадок:

У вінку зеленолистім, у червоному намисті удивляється у воду на свою хорошу вроду (калина).

Жовтенька голівонька, біленька хустинька, що я за квітенька? (Ромашка).

Біла латка, чорна латка по дереву скаче (Сорока).

Жовтогруді щебетушки, мають чорні капелюшки, сірі лапки, білі щічки, Називаються ... (Синички).

Після завершення гри-змагання доречно апелювати до прикметників, їх ролі у мовленні, граматичних ознак тощо.

Загадки можна використовувати як додатковий прийом під час формування вмінь у школярів будувати тексти-описи. Наприклад, щоб викликати інтерес учнів до побудови тексту-опису синички, перед розглядом зображення пташки пропонуємо відгадати загадку, допомогою у цьому можуть бути малюнки / фото птахів. Із декількох малюнків учні вибирають той, що відповідає слову-відгадці. Аргументують свій вибір, називаючи ключові слова-прикметники із загадки, які допомогли назвати правильну відповідь. Саме цими словами-назвами ознак школярі можуть скористатися під час побудови тексту-опису.

Висновки. Використання малих жанрів фольклору є не лише унікальним засобом виховання здобувачів початкової освіти, складовою частиною етнопедагогічного спрямування мовної підготовки, а й прийомом заохочення до осмислення лінгвістичних явищ і понять. На нашу думку, текстова основа загадок, приказок, прислів'їв, скоромовок, чистомовок, закликанок сприяє: формуванню активності у дослідженні мовних понять і явищ; формуванню та розвитку зв'язного мовлення, зокрема текстотворчих здібностей; збагаченню соціального та пізнавального досвіду; формуванню позитивного емоційного підґрунтя в освітній діяльності. Перспективними вважаємо дослідження ролі прозових фольклорних жанрів у формуванні та розвитку текстотворчих умінь школярів початкової ланки.

ЛІТЕРАТУРА

1. Дорошенко С. І., Вашуленко М. С., Мельничайко О. І. Методика викладання української мови : навчальний посібник. Київ : Вища шк., 1992. 398 с.
2. Коваль Г. П., Деркач Н. І., Наумчук М. М. Методика викладання української мови : навчальний посібник. Тернопіль : Астон, 2008. 287 с.
3. Коваль Т. Виховання молодших школярів засобами української народної пісні в умовах Нової української школи. *Актуальні питання гуманітарних наук*. Т. 3. № 27. С. 107–111.
4. Методика навчання української мови у початковій школі : навчально-методичний посібник / за наук. ред. Вашуленка М. С. Київ : Літера ЛТД, 2012. 364 с.
5. Савченко О. Я. Типова освітня програма 1–2 клас. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-1-4-klas/2019/> (дата звернення: 29.08.2021).
6. Сухомлинський В. О. Серце віддаю дітям. *Вибрані твори* : у 5 т. Київ : Рад. шк., 1977. Т. 3. 668 с.

REFERENCES

1. Doroshenko, S. I., Vashulenko, M. S., Melnychaiko, O. I. (1992) *Metodyka vykladannia ukrainskoi movy [Methods of teaching the Ukrainian language]*. Kyiv : Vyshcha shkola, 398 [in Ukrainian].
2. Koval, H. P., Derkach, N. I., Naumchuk, M. M. (2008) *Metodyka vykladannia ukrainskoi movy [Methods of teaching the Ukrainian language]*. Ternopil : Aston. [in Ukrainian].
3. Koval, T. (2020). *Vykhovannia molodshykh shkoliariv zasobamy ukrainskoi narodnoi pisni v umovakh Novoi ukrainskoi shkoly [Education of junior schoolchildren by means of Ukrainian folk song in the conditions of the New Ukrainian school]*. *Aktualni pytannia humanitarnykh nauk – Current issues of humanities*. 3 (27). 107–111. [in Ukrainian].
4. *Metodyka navchannia ukrainskoi movy u pochatkovii shkoli (2012): Za nauk. red. Vashulenko, M. S. [Methods of teaching the Ukrainian language in primary school]*. Kyiv : Litera LTD [in Ukrainian].

5. Savchenko, O. Ya. *Typova osvitnia prohrama 1–2 klas [Typical educational program 1–2 class]*. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-1-4-klas/2019/> [in Ukrainian]. (Last accessed: 29.08.2021).

6. Sukhomlynskyi, V. O. (1977) *Sertse viddaiu ditiam [I give my heart to children]*. *Vybrani tvory – Selected works*. Kyiv. 3. [in Ukrainian].

O. M. HONCHARUK

Candidate of Pedagogical Sciences,

Lecturer at the Department of Verbal Disciplines,

*Municipal Higher Educational Institution “Lutsk Pedagogical College” of the Volyn Regional Council,
Lutsk, Ukraine*

E-mail: super_lenagoncharuk@ukr.net

<http://orcid.org/0000-0001-8777-089X>

L. M. SHUST

Candidate of Philological Sciences,

Lecturer at the Department of Verbal Disciplines,

*Municipal Higher Educational Institution “Lutsk Pedagogical College” of the Volyn Regional Council,
Lutsk, Ukraine*

E-mail: lyud_mylka@ukr.net

<http://orcid.org/0000-0001-6761-5497>

S. Ye. VIRSTA

Lecturer at the Department of Verbal Disciplines,

*Municipal Higher Educational Institution “Lutsk Pedagogical College” of the Volyn Regional Council,
Lutsk, Ukraine*

E-mail: renesvit@gmail.com

<http://orcid.org/0000-0001-5507-5761>

PECULIARITIES OF APPLICATION OF THE TEXT BASIS OF SMALL GENRES OF FOLKLORE DURING THE FORMATION OF LANGUAGE AND SPEECH SKILLS AND SKILLS OF GAINERS

The article emphasizes that the formation of the competence of free command in the state language depends on the level of development of speech activities and a meaningful attitude to language concepts and phenomena.

It is determined that the study of language by junior pupils as a holistic phenomenon requires a comprehensive approach to learning a word (phonetic, orthoepic, lexical, morphological, word-formational, syntactic, stylistic, spelling) through a comprehensive analysis of the text.

It is noted that the effectiveness of the assimilation of the most linguistic concepts by younger pupils depends on the well-chosen textual basis, the analysis of this content awakens the pupils' cognitive interest, promotes the manifestation of positive emotions. Here it is given the examples of such text bases as: tongue twisters, pure speech patterns, ritual calls, counters, proverbs, sayings, riddles. The features that give preference to the texts of the early folklore, in particular, conciseness, small volume, easiness of pupils' memorization, emotional saturation are outlined.

It is studied the methods of using texts of early folklore genres in the process of assimilation of language concepts and phenomena by junior pupils and it is proved the efficiency of application of early folklore genres in the development of speech-creative abilities and skills and the enrichment of emotional-sensory experience.

It is determined that riddles, proverbs, tongue twisters contribute the elements of a game to the educational process, which is psychologically justified in the education of junior pupils. The practice on tongue twisters colloquialisms, pure speech patterns helps pupils to assimilate phonetic and graphic systems successfully. Invocations are effective when pupils master the language concept of “Address”. The use of proverbs is effective when pupils study the phenomenon of antonyms. Practicing with the interpretation of a proverb is a technique that contributes to the formation of pupils' composition-writing skills.

It is determined the effectiveness of the use of riddles while the study of the phenomenon of synonymy by younger pupils and in the process of forming the skills to build descriptive texts.

It is demonstrated that the techniques of work with preparatory, training and final exercises tended for the study of language concepts and phenomena, the text material of which is early folklore genres.

It is proved that the use of texts of early folklore genres is a method of encouraging the understanding of linguistic phenomena and concepts, which promotes the formation of activity in learning, the formation of a positive emotional basis in educational activities.

Key words: early folklore genres, text, synonyms, antonyms, language and speech skills, methods and techniques.